

A kutatás hipotézisei

A téma váza

- A kutatási hipotézis fogalma
- A kutatási hipotézis megfogalmazása
- A jó hipotézis kritériumai

A kutatási hipotézis fogalma

- A kutatási hipotézis (előfeltevés) olyan állítás, amely a kutató feltételezéseit fejezi ki a vizsgálati problémában szereplő változókra, illetve ezek kapcsolatára vonatkozóan.
- A hipotézisalkotás két útja:
  - induktív, mikor a pedagógiai gyakorlat tapasztalataiból indul ki a kutató
  - deduktív, mikor elméleti tételekből indul ki a kutató, és azok gyakorlati alkalmazására fogalmaz meg feltételezést

A kutatási hipotézis megfogalmazása I.

- A hipotéziseket a kutatás előtt jó megfogalmazni, mivel ez egyben vezérfonalként is szolgál a kutatás megtervezéséhez, lebonyolításához.
- Gyakori (kezdő) kutatói hiba a hipotézisek utólagos meg-/átfogalmazása.
- Előfordulhat, hogy a megfelelő hipotézisek megfogalmazásához előzetes (felderítő jellegű) kutatásokra van szükség.

A kutatási hipotézis megfogalmazása II.

- A hipotézis megfogalmazásának módjai:
  - null-hipotézis esetén azt feltételezzük, hogy a változók között nincs összefüggés
  - alternatív, irány nélküli hipotézis esetén feltételezzük az összefüggést, de annak irányát nem jelöljük
  - alternatív, irányt is jelölő hipotézis esetén feltételezzük a változók közti összefüggés irányát is

A jó hipotézis kritériumai I.

- magyarázó erővel bírjon, vagyis az elképzelhető legyen a feltételezett összefüggés
- változók kapcsolatát jelölje ítélet formájában, azaz pontosan határozza meg, mely tényezők alakulásának mely tényezőkre gyakorolt hatását feltételezzük
- leíró jellegű kutatásokban az egyes változók természetének, eloszlásának kimutatására irányuljon
- egyértelműen igazolható, vagy elvethető legyen
- a hipotézis igazolása megvalósítható módszereket, eszközöket igényeljen

A jó hipotézis kritériumai II.

- világos, egyértelmű, mérhető terminusokat tartalmazzon
- a lehető legegyszerűbb és legtömörebb megfogalmazású legyen
- meglévő ismeretekre (szakirodalom, esetleg gyakorlati tapasztalatok) támaszkodjon
- a hipotézisek teljessége adjon választ a kutatási problémára